

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה
המחלקה לפוליטיקה וממשל תשע"ה 2014/15

תהליכי דמוקרטיזציה באירופה ובמזרח התיכון
קורס מ.א
138.2.0075

2 נ"ז

ד"ר גל אריאלי
galarieil@bgu.ac.il

המעבר של ארצות רבות ממשטרים סמכותניים למשטרים דמוקרטיים מצוי במוקד העניין של חוקרי הפוליטיקה. עם השנים הוצעו על ידי החוקרים הסברים תיאורטיים שונים לגורמי המעבר לדמוקרטיה, לביסוסה ולנסיגתה במקרים מסוימים. העיסוק בנושא משקף את קשת הגישות והמתודות לביצוע מחקר השוואתי. מגוון ההסברים התיאורטיים והגישות המחקריות מאפשר להתחקות אחר ההגיונות המנחים את המחקר ההשוואתי. קורס זה יעשה שימוש בנושא הדמוקרטיזציה באירופה ובמזרח התיכון על מנת לדון במתודולוגיה של המחקר ההשוואתי. מטרת הקורס תהא להבין את הלוגיקה של המחקר ההשוואתי, להכיר את השיטות המרכזיות בתחום ולעמוד על מגבלותיהן. הקורס מניח תשתית המאפשרת לתלמידים לגבש הצעות מחקר השוואתיות. קורס זה יאפשר למשתתפים:

- להכיר (חלק מ) הסברים מרכזיים לדמוקרטיזציה.
- להכיר מקרים נבחרים של תהליכי דמוקרטיזציה.
- להבין את המרכזיות של המשגה בפיתוח תיאורטי.
- לעמוד על הזיקות שבין המשגה ומדידה.
- להכיר את הגישות המחקריות המרכזיות בפוליטיקה השוואתית על מגבלותיהן.
- להכיר את השיטות המרכזיות לעריכת מחקר השוואתי.
- להתנסות בבניית מערך מחקר השוואתי.

דרישות הקורס:

- נוכחות חובה בקורס על פי נהלי האוניברסיטה.
- השתתפות פעילה בשיעורים ותרומה לדיון (10%)
- קריאת כל חומרי הקריאה לקראת השיעורים. הגשת 5 דוחות קריאה על מאמרים כפי שיפורט בהמשך והצגת מאמר אחד או שניים בכיתה. (15%)
- הצגת המתווה של העבודה המסכמת בפני הכיתה (20%)
- עבודה מסכמת (55% מהציון)

תכני הלימוד (יתכנו שינויים בחומרי הקריאה)

הגישה השוואתית למחקר הפוליטיקה

Landman, T. (2008). *Issues and methods in comparative politics: An introduction*. USA: Routledge. Chapter 1.

גישות במחקר השוואתי

Landman, T. (2008). *Issues and methods in comparative politics: An introduction*. USA: Routledge. Chapters 2-5.

Mahoney, J. and Villegas, C.M. (2009). Historical Enquiry and Comparative- Politics in The Oxford Handbook of Comparative Politics. C. Boix and S.C. Stokes. (Eds.) Oxford: OUP. 73-89.

Gerring, J. (2008) Case selection for case-study analysis: qualitative and quantitative techniques. J. Box-Steffensmeier, HE Brady, & D. Collier (Eds.), *Oxford Handbook of Political Methodology*, Oxford: OUP. pp. 645-684.

Ariely, G. 2013. Exploring national pride across countries. Paper presented at ISPP 2013.

מה בוחנים ואיך בוחנים: המשגה ומדידה של דמוקרטיה

Michael C. et al. 2011. 'Conceptualizing and Measuring Democracy: A New Approach.' *Perspective on Politics* 9(2): 247-267.

Munck, G. (2009). *Measuring democracy*, Baltimore: Johns Hopkins University Press. 1-37.

Ariely, G. (2014). Democracy-assessment in cross-national surveys: A critical examination of how people evaluate their regime. *Social Indicators Research*

Freedom House 2014 methodological section
<http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world-2014/>

Varieties of Democracy coding
<https://v-dem.net/DemoComp/en/coding%20instructions>

אריאלי, ג. 2012. הויכוח על האפיון של ישראל כדמוקרטיה, כדמוקרטיה חלקית או כאי-דמוקרטיה: הערות תיאורטיות ומתודולוגיות. הכנס השנתי של האגודה הישראלית למדע המדינה 2012.

דמוקרטיזציה – הסברים מרכזיים

Coppedge, M. 2012. *Democratization and Research Methods*. Cambridge MA: Cambridge University Press.

Haerpfer, C.W. Benhagen, P. Inglehart, C. Welzel. C. (Eds). 2009. *Democratization*, Oxford: Oxford University Press, 74-141, 172-185.

Norris, P. (2008). *Driving Democracy*. Cambridge: Cambridge University Press. 209-212, 215-223.

לייפסט, ס.מ., קיונג-ריונג, ס. וטורוס, ג'. צ'. ניתוח השוואתי של התנאים החברתיים הדרושים לדמוקרטיה. בתוך: *דמוקרטיה ודמוקרטיזציה*. האוניברסיטה הפתוחה. 1998. 50-89.

Barbara G. 1999. What do we know about democratization after twenty years? *Annual Review of Political Science* 2: 115-144.

Landman, T. (2008). *Issues and methods in comparative politics: An introduction*. USA: Routledge. Chapters 6, 9, 10.

Lijphart, A. (2004). Constitutional design for divided societies, *Journal of Democracy* 15(2): 96-109

Ross, M. (2001). Does Oil Hinder Democracy? *World Politics* 53(3): 325-361

דמוקרטיזציה באירופה ובמזרח התיכון

מור, ב. המסלול הדמוקרטי לחברה המודרנית. בתוך: *דמוקרטיה ודמוקרטיזציה*. האוניברסיטה הפתוחה. 1998. 31-49.

Ziblatt, D. 2006. How Did Europe Democratize? *World Politics* 58: 311-338.

Haerpfer, C.W. Benhagen, P. Inglehart, C. Welzel. C. (Eds). 2009. *Democratization*, Oxford: Oxford University Press, 268-289, 309-320.

Ross, Michael L. 2011. "Will Oil Drown the Arab Spring: Democracy and the Resource Curse." *Foreign Affairs*. 90(2): 17-21.

Grand, Stephen R. 2014. *Understanding Tahrir Square: What Transitions Elsewhere Can Teach Us about the Prospects for Arab Democracy*. Brookings Institution Press.

Weyland, Kurt. 2012. "The Arab Spring: Why the surprising similarities with the revolutionary wave of 1848?." *Perspectives on Politics* 10(4): 917-934.

Green, Alan M. 2011. "What Can We Predict About Libya and the Arab Spring from Statistical Studies?." *Statistics, Politics, and Policy* 2(1): 1-2.